

ciologije ter sovjetskega upravljanja in ekonomije (historični materializem, kapitalizem in proletarska revolucija). Čeprav namenjen širjenju konceptualnih temeljev komunizma, se je marksistični kurikulum kmalu sprevrgel v boj za vodenje sovjetske države. Eden izmed prvih znakov takšnega razkola v partiji je bil pojav seminarjev iz leninizma, znan kot »socialni minimum«, s katerimi je Stalin odgovoril na vedno močnejšo vlogo intelektualnega bistva Trockizma. Druga plat širjenja komunističnih ideoloških temeljev in posledične nekompatibilnosti z buržoaznimi pa se je materializirala v izgonu naključno izbranih liberalnih intelektualcev – to je bila svarilna gesta, ki je bila kljub vsemu samo začasna, saj so se nekateri že kmalu za tem vrnili v domovino.¹² Kljub nepredvidljivi politični situaciji so se intelektualci znašli tudi v najvišjih sovjetskih krogih, na položaju, ki ga niso bili deležni niti v starem režimu (zlasti znane so diskusije med Buharinom in Pavlovom o družbi in politiki).

Te razmere so proizvedle znano javno debato o usodi intelektualcev, v kateri se je Sakulin postavil v bran intelektualni in kreativni svobodi ter proti Buharinovi poziciji vztrajal pri tem, da se morajo intelektualci upreti skušnjavi takojšnjega »teka za zmagovalno kočijo«. Istočasno je slednji še z večjo vnemo zatrjeval upravičenost vpeljevanja komunistične ideologije med »kadre intelektualcev« oziroma, da je treba potrditi njihovo primernost na enak način kot produkte v tovarni. V končni instanci bi bil to najbolj primeren približek idealu dovrševanja: že vnaprej zagotovljena funkcionalnost proizvoda, ki na svoji poti potrebuje samo še kontrolo kakovosti in odobritveni pečat.

Točka, kjer je prišlo do neposrednega stika med intelektualci in oblastjo, je bila politika. Čeprav so bili za vladajočo strukturo intelektualci le sredstvo za doseg komunističnega ideala, so intelektualci vzeli to nalogo zares. Svoje poslanstvo in stališča so celo vpeli in prilagodili sovjetski retoriki in nacionalnemu interesu, vendar s tem obenem nakazali klice prihajajočih oteženih odnosov med obema stranema – prve očitke o vstopu sovražnih vrednot v organe vladanja so namreč proizvedli sami. Ti se jasno pokažejo v primeru tedaj popularne Enchmenove teorije o fiziologiji refleksov,¹³ ki se je zoperstavila »vsem oblikam abstraktnega

12. Že v času samih izgonov je imel Viktor Šklvskij celo dovoljenje objaviti revijo s spiskom vseh izgnanih učenjakov v post-revolucionarnem obdobju. Kmalu za omenjenimi dogodki je nastal tudi avtonomni sindikat znanstvenih delavcev ter komisija za izboljšanje življenja učenjakov.

13. Emmanuel Enchmen je bil zaposlen v Pavlovem laboratoriju, ki se je ukvarjal z refleksivno pogojenostjo. Šlo je za novo biološko vedo, ki je temeljila na radikalni materialistični tezi, po kateri je vsa biološka kavzalnost produkt fizioloških refleksov. Skupaj z Mininom, ki je ostro zavračal vsakršno ab-